

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500 GA UTRECHT

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
9990004027315

Kenmerk
WNB/2022/052.toek

Bijlagen
4

Datum 7 september 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED]

Op 7 september 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 7 september 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Dassen **Molkwerum**', gelegen in de gemeente Súdwest Fryslân. Het project betreft het uitvoeren van spoortechnische werkzaamheden om verzakkingen van het spoor te herstellen. De werkzaamheden bestaan uit het inzetten van de Windhoff machine. Met deze machine wordt door middel van trilling ballast op de daartoe bestemde plaats gebracht. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de das (*Meles meles*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 7 september 2022 tot en met 8 september 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de das.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied spoortalud ter hoogte van kilometer 45,8, gelegen aan het spoortracé Leeuwarden-Stavoren, ter hoogte van Molkwerum, één en ander zoals is weergegeven in door u aangeleverde figuur (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

- h. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op pagina 3 van de bij de aanvraag gevoegde **memo 'Ontheffingsaanvraag Molkwerum' van 7 september 2022 (bijlage 3 bij dit besluit)**.
- i. **Er dienen voorafgaand, tijdens en na afloop van de werkzaamheden foto's** gemaakt te worden. Dit moet worden opgenomen in het uitvoeringsrapport. Hierin dient beschreven te zijn welke stappen zijn doorlopen. Dit rapport moet binnen 1 week na uitvoering van de werkzaamheden worden gemaïld naar wnb@rvo.nl.
- j. Ook dient u na afloop van de werkzaamheden informatie aan te leveren wat betreft de situatie op de locatie. Deze informatie dient het volgende te omvatten:
 - 1. **Locatie (met foto's)** van de pijpen in het gebied
 - 2. Locaties van de huidige pijpen en burchten
 - 3. Beschrijving van de effecten van de uitgevoerde werkzaamheden op de pijpen/de burcht(en)
 - 4. Informatie over welke pijpen risicovol zijn en mogelijk nieuwe verzakkingen kunnen veroorzaken, waar ze liggen en hoeveel dit er zijnDit rapport moet binnen 1 week na uitvoering van de werkzaamheden worden gemaïld naar wnb@rvo.nl.
- k. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een ecologisch deskundige aanwezig te zijn. De ecologisch deskundige is betrokken bij het schrijven van de voorgenoemde rapporten (voorschrift i en j) en controleert na de werkzaamheden of er door de werkzaamheden pijpen zijn ingestort.
- l. Verlichting dient zo geplaatst te worden dat er zo min mogelijk verstoring van de burcht optreedt.

- m. Ingangen van de dassenburcht en wissels mogen niet beschadigd of geblokkeerd worden en/of onder materiaal bedolven worden.
- n. Er mogen enkel werkzaamheden bij de burcht uitgevoerd worden in de nacht van 7 op 8 september. Deze ontheffing ziet niet toe op de aangevraagde werkzaamheden voor 21 september, zie hiervoor ook het akkoord per mail (bijlage 4 bij dit besluit).
- o. Werkzaamheden en machines zijn in de berm niet toegestaan.
- p. De werkzaamheden worden zo kortstondig mogelijk uitgevoerd. Gezien de aard van de werkzaamheden zullen deze 1,5 tot 2 uur duren.

Datum
7 september 2022

Onze referentie
9990004027315

Overige voorschriften

- q. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor eBezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 9990004027315. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
7 september 2022

Onze referentie
9990004027315

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Instandhouding van de das

Artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming

Datum
7 september 2022

Onze referentie
9990004027315

De das is in het plangebied aanwezig. Tijdens het onderzoek in maart 2022 zijn er 22 vluchtpijpen aangetroffen en drie dassenburchten. Er zijn 2 bijburchten aangetoond en een hoofdburcht. Op de plek van de voorgenomen werkzaamheden op 7 september bevindt zich een hoofdburcht van de das. Door de grootte van de burcht wordt er vanuit gegaan dat het enkele dassen betreft. Dassen activiteit is recentelijk op het tracé Leeuwarden-Stavoren, ter hoogte van Molkwerum sterk toegenomen.

Na initiële verzakkingen is op 23 augustus 2022 een verdere verzakking van het spoor ontdekt. De verzakking is in de nacht van 24 op 25 augustus verholpen met behulp van een Windhoff machine. Echter is het spoor daarna weer verzakt. Er dienen opnieuw zo snel mogelijk werkzaamheden plaats te vinden met de Windhoff machine. Doordat de werkzaamheden plaatsvinden boven de dassenpijpen (dit is tevens de oorzaak van de verzakkingen) verliezen rust en verblijfsplaatsen van de das tijdelijk functionaliteit, en kunnen deze beschadigd raken. Tijdens de werkzaamheden kunnen pijpen van de burcht instorten.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de das tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina 3 van het rapport **'Ontheffingsaanvraag Molkwerum'** van 7 september 2022.

- De werkzaamheden vinden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de das plaats.
- Er zullen enkel werkzaamheden op het spoor worden uitgevoerd.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullende voorschriften i, j, k, l, m, n, o en p opgenomen.

Alhoewel de burcht niet wordt geraakt tijdens de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat door de trillingen ondergronds wat zettingen optreden of pijpen instorten. Dassen die zich in de burcht bevinden tijdens de werkzaamheden zullen door de verstoring de burcht niet verlaten. Ook zullen foeragerende dassen gedurende de werkzaamheden tijdelijk niet terug keren naar de burcht. De burcht kan tijdens de werkzaamheden dan ook zijn functionaliteit als rust en verblijfsplaats verliezen. Daarom is er sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b van de Wet natuurbescherming. Hiervoor wordt ontheffing verleend.

Staat van instandhouding

Gelet op de brede verspreiding binnen Europa is Nederland vermoedelijk van gemiddeld belang voor de das binnen Europa. Na herintroductie is de populatie gegroeid tot 5.000-6.000 exemplaren. De soort komt met name voor in het midden, oosten en zuiden van Nederland. De verdere groei van de populatie zal verder afhangen van natuurontwikkelingsinitiatieven, het aanleggen van verbindingszones en dassentunnels. De staat van instandhouding is gunstig.

De omgeving van de spoorlijn is ongeschikt gebied voor de das om burchten te graven. Het gaat hier om laag weidegebied met een te hoge grondwaterspiegel. Middenin dit gebied loopt het spoortracé, waarin de hier betreffende burchten, bijburchten en pijpen aanwezig zijn.

Door het zo kortstondig mogelijk uitvoeren van de werkzaamheden en het behoud van de burcht is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de das komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

De voorgenomen werkzaamheden zijn locatie-specifiek, waardoor er geen alternatieve mogelijkheden bestaan wat betreft de locatie van de ingreep.

Om de inverting van het spoor op te heffen zal er ballast moeten worden aangebracht onder de dwarsliggers. Er is geen andere manier om dit te realiseren dan door de inzet van een grote stopmachine, of het inzetten van de lichtere Windhoff machine. In beide gevallen wordt de ballast met behulp van trilpikkels onder de dwarsliggers geschud, en wordt de ballast verdicht. Er zijn geen technische alternatieven mogelijk. Het herstellen van het spoor wordt hiermee zo snel mogelijk uitgevoerd. Het opengraven van een gang en deze weer opvullen zou een alternatieve wijze van uitvoering kunnen zijn. In dit geval is het niet mogelijk om de gang open te graven, omdat het spoor op de verzakking ligt. Er is een verzakking ontstaan omdat er onder het spoor iets is ingestort (mogelijk een pijp). Met een stopmachine kan wat er aan de onderzijde verloren is gegaan aan stabiliteit weer opgevuld worden met ballast aan de bovenzijde. Er is geen alternatieve optie voor de inrichting en werkwijze welke minder effect op de das zal hebben.

Het achterwege laten van de werkzaamheden is eveneens geen optie aangezien het spoor zich onder de veilige interventiewaarde bevindt. De werkzaamheden zijn daarmee noodzakelijk om veiligheid van het spoor te waarborgen. Ook zou het voor de das niet minder schadelijk zijn om de werkzaamheden in een andere periode uit te voeren, gezien er in de minst kritische periode wordt gewerkt.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning wordt schade aan de das zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in de artikelen 3.8, lid 5, sub b en 3.10, lid 2 van de Wet natuurbescherming 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Datum
7 september 2022

Onze referentie
9990004027315

Het spoor is na werkzaamheden in de nacht van 24 op 25 augustus opnieuw ingezakt. Het spoor bij de locatie van de burcht is dusdanig aan het verzakken dat er ingegrepen moet worden om de veiligheid van de reizigers en de dassen te garanderen. Er is daarmee sprake van een onveilige situatie die dringend hersteld dient te worden. De werkzaamheden zullen de verzakking herstellen en het risico op ontsporing van treinen verkleinen.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is om de negatieve effecten op de das die als gevolg van de werkzaamheden optreden, te rechtvaardigen.

BIJLAGE locatie

Ecologische informatie

De locatie van deze dassenburcht is bekend en er wordt gewerkt aan een projectplan voor een ontheffing om de burcht te verplaatsen naar een veilige afstand van het spoor. Omdat het verplaatsen van een dassenfamilie veel tijd kost is het niet mogelijk om dit al voor de ingreep met de stopmachine te realiseren. Wanneer de verplaatsing gerealiseerd is zal het spoor graafwerend worden gemaakt aan de hand van een raster. Dit om degelijke verzakkingen in de toekomst te voorkomen. Het spoor bij de locatie van de burcht is dusdanig aan het verzakken dat er vooraf aan de realisatie van het projectplan ingegrepen moet worden om de veiligheid van de reizigers en de dassen te garanderen.

Effecten werkzaamheden op de aangevraagde soorten

Kortdurende verstoring. Het is een plaatselijke ingreep, de rest van het burcht complex blijft vooralsnog intact. Het is zeer onwaarschijnlijk dat dieren exact op of onder de betreffende locatie van de verzakking aanwezig zijn op het moment van ingreep.

De trillingen van een stopmachine zijn vergelijkbaar met de verstoring die optreedt als er een trein langs komt. Bij een stopmachine duurt de tijdelijke verstoring alleen wat langer omdat deze in langzaam wandeltempo voorbij gaat. De geschatte tijd dat de stopmachine boven de burcht aanwezig is is ca. 2 minuten. Er zal dus een tamelijk marginale effect op de dassenburcht optreden.

Staat van instandhouding

Het verspreidingsgebied van de das in de omgeving Molkwerum is aldus; de omgeving van de spoorlijn is ongeschikt gebied voor de das om burchten te graven. Het gaat hier om laag weidegebied met een te hoge grondwaterspiegel. Middenin dit gebied loopt het spoortracé, waarin de hier betreffende burchten, bijburchten en pijpen aanwezig zijn.

Gezien de werkzaamheden, het kortdurende karakter ervan en het beschreven verspreidingsgebied maken dat de dassen na de korte verstoring aanwezig blijven in het spoortalud. Zij zullen niet migreren. Uit deze ontheffingsaanvraag blijkt tevens dat vangen, verplaatsen of doden geen onderdeel uitmaakt van het plan. Het zijn zuiver spoortechnische, tijdelijke ingrepen.

De dassen bevinden zich niet in de voortplantingsperiode. Kans op miskramen of verstoting van jongen is niet aan de orde.

Kortom; de staat van instandhouding op lokaal niveau (Molkwerum en omgeving) zal niet worden geschaad. De staat van instandhouding op grotere schaal (regionaal, landelijk) ook niet.

Mitigerende maatregelen om schade aan de soort te voorkomen.

De werkzaamheden vinden buiten de kwetsbare (voorplantingsperiode) van de das plaats. Er wordt alleen op de aangegeven momenten gewerkt en alleen in het spoor. Er wordt vanaf middernacht met de werkzaamheden gestart. Door in de periode daarvoor weinig verstoring te hebben op die plek, is de kans groot dat de dassen in het veld zijn om te foerageren en niet aanwezig zijn in de burcht. Wanneer er nog wel een das aanwezig is voelt hij zich het veiligst in een kamer van de burcht en zal hier dan ook blijven tot de werkzaamheden voorbij zijn.

Alternatieven die voor de werkzaamheden zijn

overwogen Alternatieve locaties

De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd op specifiek deze locatie in verband met de hier aanwezige activiteit van graverij door das. Werkzaamheden kunnen niet op een alternatieve locatie worden uitgevoerd.

Alternatieve wijze van uitvoering en inrichting

Het opengraven van een gang en deze weer opvullen zou een alternatief kunnen zijn. In dit geval is het niet mogelijk om de gang open te graven, omdat het spoor op de verzakking ligt. Er is een verzakking ontstaan omdat er onder het spoor iets is ingestort (mogelijk een pijp). Met een stopmachine kan wat er aan de onderzijde verloren is gegaan aan stabiliteit weer opgevuld worden met ballast aan de bovenzijde.

Intern gebruik

Opsplitsing is akkoord. We bespreken de buitendienststelling van de 20e / 21e de komende dagen.

Dank alvast.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: Wednesday, September 7, 2022 2:33:55 PM

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: bevestiging opsplitsen

Goedemiddag [REDACTED]

Ik zou graag nog even per mail willen een bevestiging ontvangen van uw akkoord over hetgeen wij zojuist telefonisch besproken hebben.

We gaan de ontheffing opsplitsen: omdat er voor de werkzaamheden van 21 september meer informatie nog is (duidelijkheid over de motivatie en het belang om over het hele tracé waar meerdere burchten en pijpen liggen de stopmachine te gebruiken), zal en voor de werkzaamheden van de 21e zal een nieuwe aanvraag moeten worden ingediend waar deze informatie duidelijk in staat.

Op dit moment zullen wij verder gaan met de aanvraag voor de werkzaamheden van 7 september.

Met vriendelijke groeten,

Intern gebruik